

**BROERTJE**



# BROERTJE

Marja Verboket

Schrijver: Marja Verboket  
Coverontwerp: Marja Verboket  
ISBN: 9789403823737  
© Marja Verboket

Broertje is een korte psychologische roman en berust op fictie. Alle personages, gebeurtenissen, gesprekken en omstandigheden zijn ontsproten aan de verbeelding van de auteur. Overeenkomsten met bestaande personen, levend of overleden, berusten op louter toeval.

Deze uitgave is auteursrechtelijk beschermd. Niets uit deze publicatie mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteur.

© Marja Verboket Alle rechten voorbehouden.

# 1.

Ze schreef me geen brief. Ze belde niet. Ze stond gewoon voor me, na afloop van een lezing. De rest van de zaal liep langzaam leeg. Zij bleef staan.

"U bent toch Sara?"

Haar stem was laag. Ik knikte. Ze zei haar naam, Anna. Het zei me niets. Ze keek me recht aan.

Ze vroeg of we even konden praten. Niet nu, zei ze meteen daarna, maar binnenkort. Ze had mijn boeken gelezen en ze voelde een klik. Ze hoopte dat ik haar kon helpen.

We spraken af dat we elkaar een paar dagen later zouden ontmoeten. Ze gaf mij haar telefoonnummer. De vrouw intrigeerde mij want ik zag duidelijk dat ze met iets zat.

Niet ver van waar ik woon ontmoetten we elkaar in een klein café. Ze droeg een oude jas en geen make-up. Ze keek bezorgd. Een blik die niet bewoog, zelfs niet toen ik vroeg waar ze mee zat.

Ze begon bij het einde. Dat haar broertje verdwenen is.

Twintig jaar geleden, broertje destijds veertien jaar oud. Er waren geen sporen, geen lichaam en geen verklaringen. Het dossier is al jaren gesloten.

Volgens haar zeiden ze dat hij waarschijnlijk was weggelopen.

Ze keek me niet aan toen ze het zei. Maar haar stem was hard.

Ik vroeg wat zij dacht.

Ze zei niets. Ze draaide haar kopje een kwartslag. En toen: "Ik weet niet wat ik denken moet, maar er klopt gewoon niets van. Mijn broertje is niet zomaar verdwenen".

Anna wist niets zeker. Maar ze wist wel dat ze iets wilde weten na al die jaren. Was haar broertje dood, leefde hij nog, waarom is hij weggegaan, is hij wel uit vrije wil gegaan? Zoveel vragen en Anna heeft geen idee waar ze moet beginnen. Ze wilde antwoorden want hun ouders hadden geen verklaringen achtergelaten.

Dat was het moment waarop ik Floor belde.

Floor was meteen geïnteresseerd en zei tegen Sara dat ze over een half uurtje in het café kon zijn. We kunnen in ieder geval even naar haar luisteren, had ze gezegd.

Ik vertelde Anna dat we haar zouden proberen te helpen, Floor en ik. Voor nu geen beloftes, alleen luisteren naar haar verhaal.

Ze knikte.

## 2.

Floor kwam zoals beloofd. Ze liep direct op ons af, begroette Anna kort en ging zitten. Ze schoof haar notitieboekje voor zich en keek naar mij. Ik begon met een korte samenvatting. Anna luisterde aandachtig, zonder in te grijpen. Toen ik klaar was, vroeg Floor of Anna haar verhaal kon vertellen vanaf het begin. Wat zij zich herinnerde. Wat ze dacht dat relevant kon zijn.

Anna zuchtte. Ze zei dat zij en haar broertje een redelijk normale jeugd hadden gehad. Naar buiten toe dan. Nette mensen, keurige buurt, geen conflicten. Alles werd geregeld, op tijd eten, kleding, cadeautjes met verjaardagen. Maar ondertussen waren de ouders ook afstandelijk. Geen knuffels, geen echte gesprekken. Geen vrienden of familie die op bezoek kwamen.

Anna zei dat haar broertje anders was dan zij. Stil, gevoelig. Hij trok zich vaak terug. Ging op zijn kamer zitten. Lezen, tekenen, urenlang. Hij klaagde nooit maar Anna zag hoe hij zich steeds meer terugtrok. Hoe hij kleiner werd, figuurlijk dan. Hij had geen vrienden. Ze kon zich niet herinneren dat er ooit iemand voor hem aan de deur stond.

Ze vertelde over de laatste maanden. Hoe hij nog stiller werd. Niet zichtbaar voor een buitenstaander, maar zij zag het.

Floor vroeg naar de school. Hoe hij het daar deed.

Anna zei dat hij slim was, maar snel afgeleid. Ze kregen thuisonderwijs van vader. Naar school gingen ze niet.

Op de ochtend van zijn verdwijning had ze hem nog gezien. Hij zat aan de keukentafel maar at niets. Ze vroeg of het ging. Hij knikte. Meer niet. Toen ze na haar dagelijkse ochtendwandeling in de tuin weer binnenkwam, was hij weg.

Dagen werden weken, weken werden maanden, maanden werden jaren en inmiddels waren er 20 jaar verstreken.

Er volgde echter geen zoekactie, geen politie. Gewoon niets. Ouders deden niets. Ze dachten dat hij vanzelf wel weer op zou duiken.

Floor schreef het allemaal op. Niet woord voor woord, maar in trefwoorden. Ik keek naar Anna. Ze zat rechtop. Geëmotioneerd en gespannen.

Thuis mocht ze niet meer over hem praten. Alsof hij niet had bestaan. Op een gegeven moment ging ze het zelf ook bijna geloven.

Toen werd het stil. Floor keek mij aan. Ik knikte. We hadden genoeg voor nu. Het was duidelijk dat dit verhaal niet ophield bij die ene dag.

En dat we nog lang niet alles wisten.

### 3.

De dagen erna bleef het verhaal in mijn hoofd zitten. Niet alleen de verdwijning, maar ook de manier waarop Anna het vertelde. Alsof ze jarenlang had geoefend. Alsof ze bang was dat iemand haar zou onderbreken als ze te veel zou zeggen.

Ik belde Floor. We besloten dat ik eerst wat losse gegevens zou controleren. Kleine dingen. Gewoon om te zien of het verhaal ergens begon te schuren. Ik begon met openbare bronnen. Krantenarchieven. Geen melding van een vermist kind uit dat gezin. Niets op regionaal niveau. Geen oproep. Geen foto. Geen enkel spoor.

Ik keek in oude digitale gemeentearchieven. Niets. Geen vermissingsrapport. Geen proces-verbaal. Geen officiële datum van verdwijning of overlijden.

Ik belde Anna. Vroeg of ze de precieze datum nog wist. Ze zei dat ze het had opgeschreven. 14 mei 2005. Ze herinnerde zich die datum omdat het op een zaterdag viel en ze in de ochtend nog samen in de tuin waren. Ze had gewandeld en bloembollen geplant, haar broertje zat op een kleed in het gras.

Ik vroeg haar of ze wist waarom er geen melding was gedaan. Ze zei dat ze dat nooit begrepen heeft. Haar ouders zeiden dat het de privacy van het gezin betrof. Dat hij vanzelf wel weer zou komen opdagen. Ze hadden geen vertrouwen in instanties. Alles werd binnenshuis gehouden, dat was het uitgangspunt. Alles zelf oplossen.

Toen ik ophing, wist ik dat we hiermee weinig in handen hadden. Geen politiecontact, geen registratie, geen officiële vermissing. Alleen een meisje van toen vijftien jaar dat zich alles herinnert, en ouders die daar niets mee deden.

Floor vond het zorgelijk. Ze stelde voor dat we zijn naam probeerden te achterhalen. Anna had die nog niet genoemd. Misschien uit bescherming. Misschien omdat het pijn deed. Ik vroeg het haar opnieuw. Ze wilde zijn naam liever nog even niet zeggen. Ik respecteerte dat. Voor nu.

In plaats daarvan vroeg ik of ze oude foto's had. Van hem. Van henzelf. Van vroeger. Ze zei dat ze nog steeds in het ouderlijk huis woonde. Op zolder stonden nog dozen met spullen van haar ouders, waar ze nooit in gekeken had. Misschien zat daar iets tussen. Ze zou gaan kijken.

We besloten elkaar over een paar dagen weer te spreken. Als ze een foto kon vinden, zou ze die meenemen. Misschien kwam er dan meer los.

Ik sloot het gesprek af, maar in mijn hoofd bleef het draaien. Wie verdwijnt er zomaar? Wie wordt er vergeten? En wat doet dat met degene die achterblijft?

## 4.

Twee dagen later belde Anna. Ze had op zolder gezocht. Ze klonk rustiger dan de keren ervoor. Alsof het doorzoeken van die dozen iets had losgemaakt, of iets had afgesloten. Ze had een foto gevonden. Eén waar ze samen op stonden, zij en haar broertje. Ze zou hem meenemen.

We spraken af in hetzelfde café. Ze zat er al toen ik binnenkwam. Jas nog aan, de envelop met foto in haar handen. Ze schoof hem direct naar me toe.

Ik bekeek de foto. Een jonge jongen, donker krullend haar, blauwe ogen, smal gezicht. Niet aan het lachen. Eerder serieus, alsof hij wist dat hij niet paste in het plaatje dat ze hem voorschotelden. Anna stond naast hem. Arm om zijn schouder, maar losjes. Hij keek niet in de camera, zij wel.

Toen ik opkeek, zei Anna dat het de enige foto was die ze had kunnen vinden. De rest leek verdwenen. Misschien weggegooid, misschien opzettelijk. Ze had deze gevonden achterin een oud boek. Het diende als bladwijzer.

Ze vertelde ook dat ze een doos met papieren had gevonden. Niets wat opviel, tot ze onderin een bundel vergeelde knipsels vond. Krantenartikelen in het Duits. Ze had er vluchtig naar gekeken maar kon het niet goed lezen. Ze had de taal nooit geleerd. Het ging over vermiste kinderen, dat had ze nog wel begrepen. Twee kinderen. Ze had niet meteen een link gelegd. Dacht dat het iets was wat haar ouders ooit bewaard hadden. Uit interesse. Of toeval.

Ze had de map meegenomen.

Floor en ik keken er samen naar. Het was oud papier, vergeeld aan de randen. De krantenkoppen waren groot, zwartgedrukt. KINDER VERSCHWUNDEN. En daaronder: ZWEI GESCHWISTER.

We telden vier knipsels. Allemaal uit 1993 en 1994. Twee namen werden steeds genoemd. Een jongetje van drie, een meisje van vier. Uit een weeshuis in het oosten van Duitsland. Ouders overleden bij een auto-ongeluk. Kinderen verdwenen uit het tehuis waarin ze waren ondergebracht.

Anna zei niets terwijl wij lazen. Ze keek alleen toe. Toen we klaar waren, zei ik dat dit belangrijk kon zijn. Misschien wel heel belangrijk. Ze knikte.

Ik vroeg of haar ouders ooit over Duitsland hadden gesproken. Of over familie daar. Ze schudde haar hoofd. Nooit.

Voor het eerst voelde het alsof we iets vasthielden dat tastbaar was. Geen vermoeden, geen vaag verhaal. Maar papier. Namen. Data. En het begin van een andere waarheid. Ik had het gevoel dat het iets met de vermissing van broertje te maken kon hebben.

We namen de map mee. We zouden dit grondiger uitzoeken. Anna zei nog steeds niets. Maar haar gezicht was anders. Minder gespannen.

Ze stond op, zei dat ze ons later zou bellen, en liep weg met haar jas nog aan. Ik keek Floor aan. Zij wist het ook.

## 5.

Thuis legden Floor en ik de map op tafel. We haalden de knipsels eruit, spreidden ze uit, lazen elke regel. Alles wees op een verdwijning die destijds aandacht kreeg in Duitsland, maar nooit is opgelost. Twee kleine kinderen. Geen spoor. Geen getuigen.

Floor pakte een markeerstift en begon namen aan te strepen. Ik schreef de data op een chronologische lijn. Eerst de overlijdensadvertentie van de twee mensen in Duitsland. Auto-ongeluk. Kort daarna het bericht over de kinderen, ondergebracht in een staatsweeshuis. En een paar maanden later: verdwenen. En ruim 30 jaar later, de vermissing van broertje.

We vroegen ons af waarom haar ouders deze artikelen hadden. En waarom ze die nooit hadden weggegooid. Wat was de reden?

Ik dacht aan Anna. Aan hoe ze erbij zat. Stil en beheerst. Maar onder dat alles: onrust. Alsof ze voelde dat er iets ging kantelen, maar nog niet wist wat.

We besloten de volgende stap te zetten. Floor sprak wel wat Duits en had contact met een vrouw die werkte als tolk en gespecialiseerd was in archieven uit voormalig Oost-Duitsland. Ze zou haar benaderen om de artikelen officieel te laten vertalen.

Ik ging verder met zoeken in Nederlandse databanken. Niets. Geen melding van een jongen die in 2005 is verdwenen zonder politieonderzoek.

Floor vroeg of Anna nog iets had gezegd over hun afkomst. Een geboortebewijs, een medisch dossier, iets wat duidde op hun eerste levensjaren. Ik schudde mijn hoofd. Niets. Tot nu toe niets. Anna had ons alles gegeven wat ze wist. Wat overbleef, lag in dozen op zolder. En misschien, dachten we, zat daar nog meer tussen.

Later die avond las ik de knipsels opnieuw. Ik bleef hangen bij een zin: *Es ist, als wären sie in Luft aufgelöst*. Alsof ze in rook waren opgegaan.

Dat beeld bleef hangen.